

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie IV./2022
Senát III

Nález:

spisová značka	III. ÚS 416/2020
populárny názov	Prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky
sudca spravodajca	Peter Straka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	31.03.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 40 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 3 písm. b Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 3 písm. c Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 4 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 37 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 40 ods. 2 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 40 ods. 4 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 2
analytická právna veta	
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica zo 16. apríla 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) uznaný vinným zo spáchania prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona, za čo mu bol vymeraný podmienený trest odňatia slobody v trvaní päť mesiacov, skúšobná doba v trvaní osemnásť mesiacov a obligatórne podľa § 61 ods. 3 Trestného zákona mu bol uložený aj trest zákazu činnosti viesť akýkoľvek druh motorového vozidla v trvaní dvoch rokov. Podstatou skutku bolo, že sťažovateľ viezol autom manželku z fašiangovej zábavy. Po ceste ich zastavila policajná hliadka, ktorá sťažovateľa vyzvala na dychovú skúšku na rozptýlenie pochybností o pozitíve alkoholu. Sťažovateľ sa odmietol podrobiť dychovej skúške s odôvodnením, že momentálne má dýchacie problémy (je tiež alergik a astmatik) a manželku vezie do nemocnice, pretože na fašiangovej zábave odpadla. Policajná hliadka teda privolala na miesto rýchlu

	<p>zdravotnú pomoc, ktorá manželku previezla do nemocnice, a sťažovateľ bol policajnou hliadkou prevezený do cely predbežného zadržania. Podrobiť sa vyšetreniu na prítomnosť požitia návykových látok konštantne odmietal a v súvislosti s incidentom odmietol na policajnej stanici podpísať aj akékoľvek dokumenty.</p> <p>Sťažovateľ v konaní potvrdil, že odmietol vykonanie dychovej skúšky aj podrobenie sa vyšetreniu odberom krvi, čo zdôvodňoval obavou o rýchly prevoz manželky do nemocnice a strachom z odberu krvi na mieste (rozumej policajnou hliadkou). Okresný súd uzavrel, že sťažovateľove dôvody na odmietnutie súčinnosti sú pre oslobodenie spod obžaloby nepostačujúce. Uviedol, že strach o manželku by snáď mohol byť opodstatnený len do jej prevozu do nemocnice a strach z odberu krvi policajtmi na mieste či zdravotný stav sťažovateľa boli tiež pre vec irelevantné, pretože o vykonanie dychovej skúšky sa sťažovateľ na mieste ani len nepokúsil a v ďalšom slede okolností všetky pokusy o vyšetrenie na zistenie návykovej látky odmietol.</p> <p>Sťažovateľ v konaní vzniesol aj námietku konania v krajnej núdzi, na čo súd reagoval tak, že právna úprava krajnej núdze sa týka vyslovene komisívnych trestných činov, nie deliktov omisívnych.</p> <p>Po podaní odvolania krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu, len sa týka výroku o treste zákazu činnosti. Výmeru tohto trestu zvýšil v zmysle asperácie, avšak na jej minimálnej hranici (zákaz viesť akýkoľvek druh motorového vozidla v trvaní päť rokov a sedem mesiacov). Inak zostalo odsudzujúce rozhodnutie nedotknuté. Krajský súd vo veci nevidel dôvod na mimoriadne zníženie trestu, keďže z konania sťažovateľa vyplývala snaha vyhnúť sa kontrole na prítomnosť požitia alkoholu. Vo vzťahu k opodstatnenosti asperácie krajský súd poukázal na odsudzujúci rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 19. apríla 2007 (právoplatný 19. apríla 2007), ktorým bol sťažovateľ uznaný vinným za vedenie motorového vozidla pod vplyvom návykovej látky (dychovou skúškou mu bolo namerané 0,79 mg/l alkoholu v krvi), pričom následným šetrením bolo zistené, že za obdobný čin spáchaný pod vplyvom návykovej látky bol postihovaný rozhodnutím Okresného inšpektorátu Banská Bystrica z 28. marca 2006. Sťažovateľ bol tiež medzičasom postihovaný v správnom konaní za vedenie motorového vozidla pod vplyvom alkoholu 8. januára 2010 (cca 0,8 ‰) a za odmietnutie podrobiť sa dychovej skúške, resp. odberu krvi 25. mája 2011.</p> <p>Sťažovateľ využil aj možnosť podania dovolania. V ňom argumentoval za protiústavnosť § 289 ods. 2 Trestného zákona, a to najmä v dôsledku nerešpektovania zásady prezumpcie neviny (sťažovateľ je pri neposkytnutí súčinnosti automaticky považovaný za vinníka) a nerešpektovania práva obvineného na obhajobu (sťažovateľ má právo nebyť nútený poskytovať dôkazy proti sebe), odber krvi je zároveň výrazným zásahom do ľudskej integrity.</p> <p>Najvyšší súd podané dovolanie odmietol. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia zdôraznil, že vo veci bolo spoľahlivo ustálené, že sťažovateľ sa odmietol podrobiť zisťovaniu požitia návykových látok. Najvyšší súd uviedol, že sťažovateľ nebol vo veci konajúcimi orgánmi žiadnym spôsobom donucovaný k seba obviňovaniu, existencia dotknutej právnej úpravy nenapĺňa žiaden z dovolacích dôvodov a pre spáchanie predmetného trestného činu je irelevantné zisťovanie, či sťažovateľ návykovú látku skutočne požil, pretože podstata skutku spočíva v odmietnutí podrobiť sa takému zisťovaniu.</p>
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd v súvislosti s podávaním individuálnych sťažností fyzickými a právnickými osobami sťažovateľom pripomína, že v tomto type konania dosiaľ nie je vybavený právomocou k abstraktnému prieskumu noriem, a teda že konanie o ústavnej sťažnosti nie je vhodnou platformou pre napádanie neproporcionality právnej úpravy a námietky tohto druhu zamieta. Z uvedeného dôvodu námietku neústavnosti § 289 ods. 2 Trestného zákona hodnotí ako zjavne neopodstatnenú.</p>

	<p>Pokiaľ ide o nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku, sťažovateľ sa touto námietkou de facto dovoľáva aplikácie materiálneho korektívu podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona, ktorý by skutok umožnil posúdiť v priestupkovom konaní. Podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona „[n]ejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná“. Ani jedna z okolností prípadu však aplikáciu materiálneho korektívu vo veci neopodstatňuje. Delikt je ohrozovacej povahy a v tomto zmysle bol skutok aj dokonaný, zavinenie bolo priame (sťažovateľ dychovú skúšku aj prípadný odber krvi odmietol) a udávaná pohnútku obavy o život manželky je neopodstatnená (je iba zavádzajúca), pretože strata vedomia manželky na zábave bola len chvíľková a zo spisového materiálu je zjavné, že v čase jazdy bola manželka pri plnom vedomí.</p> <p>Pohnútku obavy o život manželky je sťažovateľom udávaná jednak ako dôvod použitia materiálneho korektívu a zároveň ako dôvod konania v krajnej núdzi. Konanie v krajnej núdzi je konaním subsidiárnej povahy, a teda v prejednávacom prípade zdravotný stav manželky neodôvodňoval odmietnutie dychovej skúšky; sťažovateľ mohol zdravotný stav manželky riešiť adekvátne na mieste zábavy privolaním rýchlej zdravotnej pomoci. Pokiaľ je touto námietkou odôvodňované použitie materiálneho korektívu, treba k dosiaľ uvedenému ešte dodať, že policajná kontrola v blízkosti miesta fašiangovej zábavy sa nejaví byť neopodstatnenou, aj správanie sťažovateľa túto kontrolu odôvodňovalo (vozidlo zastavil až na druhý raz). To znamená, že kontrola smerujúca k zisteniu požitia alkoholu vodiča nebola len rozmarným výkonom moci. Pomerujúc k uvedenému bolo odmietnutie dychovej aj krvnej skúšky z dôvodu kašľa, zapáleného hrdla, dýchacích ťažkostí, zlej zrážanlivosti krvi a zdravotného stav manželky len bezdôvodným vyhýbaním sa výkonu kontroly. Z uvedených dôvodov nebolo možné konanie sťažovateľa hodnotiť ako konanie nepatrnej závažnosti.</p> <p>Pokiaľ ide o nesprávne posúdenie dôkaznej situácie v tom zmysle, že súdy uverili svedeckým výpovediam členom policajnej hliadky (a nie je kamerovo dokumentované, ako bol sťažovateľ vyzývaný na podrobenie sa vyšetreniu na zistenie návykovej látky), zo spisu je zjavné, že sťažovateľ sa vyšetreniu na zistenie návykovej látky nepodrobil ani po prevezení na policajnú stanicu, pričom si bol vedomý dôsledkov aj škodlivosti jeho správania, a to na základe predchádzajúceho postihu administratívnym aj trestným právom za predmetom totožné skutky.</p> <p>Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05), čo na základe dosiaľ uvedeného nie je možné konštatovať. Z uvedených dôvodov nebolo ústavnej sťažnosti vyhovieť.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>trestný čin zdravotná starostlivosť návykové látky-alkohol</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 564/2021</p>
<p>populárny názov</p>	<p>Formalizmus v postupe všeobecného súdu</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Peter Straka</p>
<p>druh konania</p>	<p>konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a</p>	<p>Nález - Nález</p>

spôsob vybavenia	
dátum rozhodnutia	31.03.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 37 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Postup okresného súdu, ktorý v drvinej časti konania komunikoval s právnym zástupcom a prijímal jeho písomné podania vo veci a ten nemal najmenší dôvod pochybovať o tom, že by jeho zastupovanie ako advokáta mohlo byť procesne problematické, a následne z dôvodu technického nedostatku podpisu, nie jeho absencie či nedostatku listiny, jeho právne zastupovanie neakceptuje, možno považovať za príliš formatlistický a ústavne neudržateľný. Navyše za situácie ak súd neumožnil tento jednoduchý nedostatok ničím iným nespochybneného podania zo strany sťažovateľky vysvetliť, prípadne pochybenie odstrániť.
skutkový stav a základné fakty	Žalobca sa žalobou na okresnom súde domáhal proti sťažovateľke zaplataenia 378 511,88 eur s prísl. z dôvodu uplatnenia plnenia zo zmluvy o dielo uzavretej medzi žalobcom ako zhotoviteľom a sťažovateľkou ako objednávateľom 1. mája 2013. Predmetom zmluvy o dielo bolo vykonanie stavby ŽSR Modernizácia železničnej trate Nové Mesto nad Váhom – Púchov. Okresný súd rozsudkom zo 16. júla 2020 žalobu zamietol a sťažovateľke priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. Následne okresný súd uznesením z 29. marca 2021 neurčil sťažovateľke výšku náhrady trov konania z dôvodu, že advokát sťažovateľky nebol oprávnený poskytovať právne služby na území Slovenskej republiky, pretože predložený „Certifikát o pojištění odpovědnosti advokáta“ za výkon advokácie sa nevzťahoval na územie Slovenskej republiky. Okresný súd sťažnosť sťažovateľky napadnutým uznesením z 30. júna 2021 zamietol s odôvodnením, že sťažnosť obsahovala neplatný elektronický podpis právneho zástupcu a nebola ani dodatočne doplnená v listinnej podobe. Sťažovateľka uviedla, že okresný súd ju požiadal o predloženie poistnej zmluvy advokáta za výkon advokácie až po právoplatnom skončení veci 22. marca 2021. Sťažovateľka tvrdí, že elektronický podpis bol platný s poukazom na výpis certifikačnej autority PostSignum. Tiež uviedla, že okresný súd najprv advokáta sťažovateľky v konaní pripustil a až dodatočne ho označil za neoprávneného poskytovať právne služby na území Slovenskej republiky.
z odôvodnenia	Okresný súd v napadnutom uznesení sťažnosť sťažovateľky zamietol, pretože bola podaná neoprávnenou osobou. Právny zástupca sťažovateľky podal sťažnosť mailovou poštou z 9. apríla 2021, avšak táto obsahovala neplatný elektronický podpis právneho zástupcu sťažovateľky. Sťažovateľka následne sťažnosť dodatočne nedoručila v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe s autorizáciou podľa osobitného predpisu. Podľa názoru okresného súdu podaná sťažnosť tak neobsahovala všeobecnú náležitosť podania (podpis) podľa § 127 ods. 1 CSP. Z tohto dôvodu trpí sťažnosť sťažovateľky procesnou vadou, ktorú nie je možné odstrániť prostredníctvom ustanovení CSP o odstraňovaní väd podania, čo zreteľne vyplýva z § 246 CSP. Súd postupoval aj s poukazom na základné princípy CSP konkrétne zakotvené v čl. 4 a zamietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 250 ods. 1 CSP. Ústavný súd tiež uviedol (I. ÚS 139/2002, II. ÚS 154/2008), že prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov CSP a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú základný význam pre ochranu zákonosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu. Za nesprávny úradný postup, ktorým možno strane sporu odňať možnosť konať pred súdom, sa považuje aj odmietnutie podania, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania, hoci pre také rozhodnutie neboli splnené podmienky, pretože sa tým sťažovateľovi bráni v realizácii procesného práva domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. februára 1975 vo veci Golder proti Veľkej Británii, sťažnosť č. 4451/70, ods. 35 – 36). Obdobné možno aplikovať aj na prípad sťažovateľky, ktorá podala sťažnosť proti

	<p>uzneseníu okresného súdu, avšak bez autorizovaného podpisu.</p> <p>Ústavný súd považoval z ústavnej sťažnosti, ako aj z jej príloh za preukázané, že právny zástupca sťažovateľky doručil 23. marca 2021 Certifikát o poistení zodpovednosti za výkon advokácie podľa poistnej zmluvy. Okresný súd uviedol, že z certifikátu nijako nevyplýva, že by sa toto jeho poistenie vzťahovalo aj na škodu, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti s poskytovaním právnych služieb na území Slovenskej republiky. Podľa názoru okresného súdu právny zástupca sťažovateľky tak nepreukázal, že je oprávnený poskytovať právne služby na území Slovenskej republiky, a teda nie je oprávnený ani na náhradu trov právneho zastúpenia. V súdnom spise bola založená zmluva o spolupráci so spolupracujúcou advokátkou, ktorá sťažovateľke neposkytla v priebehu konania žiadne právne služby. Okresný súd spolupracujúcej advokátke iba doručoval súdne listiny, ktoré následne preposielala právnemu zástupcovi sťažovateľky.</p> <p>Okresný súd vo veci samej s právnym zástupcom sťažovateľky komunikoval (doručoval súdne listiny právemu zástupcovi sťažovateľky, prijímal vyjadrenia a stanoviska sťažovateľky spísané právnym zástupcom sťažovateľky). Okresný súd teda od začiatku sporu mal vedomosť, ktorý právny zástupca sťažovateľku zastupuje, a procesné úkony sťažovateľky spísané jej právnym zástupcom akceptoval. Len na základe technickej poruchy elektronického systému odmietol sťažnosť sťažovateľky pre neplatný elektronický podpis.</p> <p>Z vývoja preskúmvanej veci je evidentné, že okresný súd v drivej časti konania s právnym zástupcom sťažovateľky komunikoval a ten nemal najmenší dôvod pochybovať, že jeho zastupovanie ako advokáta nie je procesne problematické. Napadnuté rozhodnutie je založené na technickom nedostatku podpisu, nie teda obsahu listiny, ktorej sa podpis týkal. Nešlo pritom o chýbajúci podpis, ale o podpis technicky nezvládnutý v konkrétnej záležitosti. Za takýchto okolností bol prístup okresného súdu k neakceptovaniu podania sťažovateľky nadmerne formalisticky, ak súd neumožnil simpliciter nedostatok ničím iným nespochybneného podania zo strany sťažovateľky vysvetliť a pochybenie odstrániť. V okolnostiach prípadu bol postup okresného súdu pri interpretácii referenčného ustanovenia CSP ústavne neudržateľný.</p> <p>Ústavný súd preto deklaroval porušenie uplatnených práv, napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. februára 1975 vo veci Golder proti Veľkej Británii, sťažnosť č. 4451/70, ods. 35 – 36
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	trovy konania-náklady konania advokát, advokácia práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na právnu pomoc v konaní

spisová značka	III. ÚS 580/2021
populárny názov	Vymedzenie dovoacej otázky
súdca spravodajca	Martin Vernarský
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	12.04.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 73 ods. 3

	zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 133 ods. 2
analytická právna veta	Nie je správne, ak sa najvyšší súd zameria len na jednu vetu, ktorú dovolateľ prípadne v dovolaní označí ako právnu otázku, a izoluje sa od toho, ako je vymedzený dovolací dôvod. Právna otázka podľa § 421 CSP a dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie) podľa § 432 CSP sú spojené nádoby, preto najvyšší súd nemôže posudzovať prípustnosť dovolania striktne len na základe toho, ako dovolateľ túto prípustnosť formálne vymedzil na konkrétnom riadku svojho podania. Je užitočné sa pozrieť aj na dovolací dôvod, vabstrahovať z neho právnu otázku podľa § 421 CSP a až následne možno posúdiť, (a) či od tejto otázky záviselo napadnuté rozhodnutie a (b) či ide o otázku, ktorá napĺňa niektoré z písmen a) až c) v § 421 ods. 1 CSP. Ide o to pokúsiť sa autenticky porozumieť dovolateľovi – jeho textu ako celku, ale na druhej strane nemožno dotvárať vec na úkor procesnej protistrany. Ide o dialóg, ale nie o právnu pomoc. Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky.
skutkový stav a základné fakty	<p>Žalobou sa žalobca domáhal voči sťažovateľovi ako bývalému správcovi konkurznej podstaty zaplattenia 100 898,22 eur s príslušenstvom. Žalovanú sumu patriacu do konkurznej podstaty sťažovateľ ako správca konkurznej podstaty v rámci jej zhodnotenia neoprávnene vložil na účet súkromnej investično-finančnej spoločnosti, ktorá ju však nevrátila do podstaty. Na základe tejto transakcie bol sťažovateľ zbavený funkcie správcu konkurznej podstaty.</p> <p>Krajský súd uznesením zo 14. decembra 2014 zamietol návrh sťažovateľa na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) založený na prebiehajúcom trestnom konaní. Krajský súd rozsudkom z 15. januára 2015 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 100 898,22 eur s 9 % úrokom z omeškania, keď dospel k záveru, že sťažovateľ je zodpovedný za škodu, ktorú spôsobil porušením jeho povinností podľa § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) ako správcu konkurznej podstaty.</p> <p>Najvyšší súd ako odvolací súd rozsudkom z 27. októbra 2016 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“) rozhodol o odvolaní žalobcu a sťažovateľa tak, že rozsudok krajského súdu, uznesenie krajského súdu zo 14. decembra 2014 (uznesenie o zamietnutí návrhu sťažovateľa na prerušenie konania), uznesenie krajského súdu č. k. 38Cbi/5/2010-Db-455 z 27. marca 2015 a uznesenie krajského súdu č. k. 38Cbi/5/2010-Db-482 z 12. mája 2015 potvrdil. Konštatoval, že pre vyhovie žalobe bolo nutné preukázať porušenie právnej povinnosti zo strany sťažovateľa, vznik škody a príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a porušením právnej povinnosti. Porušenie právnej povinnosti zo strany sťažovateľa je deklarované uznesením Krajského súdu v Bratislave z 3. júna 2010, ktorým bol sťažovateľ ako správca zbavený funkcie, lebo pri investovaní finančných prostriedkov porušil povinnosť konať s odbornou starostlivosťou, keď finančné prostriedky z konkurznej podstaty úpadcu investoval do súkromnej spoločnosti, čím neoprávnene použil majetok úpadcu určený na uspokojenie pohľadávok veriteľov na podnikanie súkromnej osoby. Vznik škody je daný tým, že majetok úpadcu sa v dôsledku konania sťažovateľa znížil na nulu, pretože investičná spoločnosť sťažovateľovi finančné prostriedky nevrátila a následne nevrátil ani sťažovateľ tieto peniaze žalobcovi, napriek tomu, že ho na vrátenie žalobca vyzval. Príčinná súvislosť medzi vznikom škody a porušením povinnosti je zrejmá z toho, že sťažovateľ v rámci svojich povinností nekonal riadne a svedomito a ani s odbornou starostlivosťou, keď neoprávnene vložil vklady do majetku investičnej spoločnosti, navyše stratu vkladu žiadnym relevantným spôsobom nezabezpečil a majetok patriaci do konkurznej podstaty úpadcu znížil na nulu. Ak by sťažovateľ týmto spôsobom nekonal, k vzniku škody by nedošlo, pričom ako osoba zodpovedná za správu majetku úpadcu v konkurznom konaní v rámci zákonom vymedzených povinností mohol sťažovateľ predpokladať, že jeho neoprávneným konaním (výberom finančných prostriedkov z účtu úpadcu) môže dôjsť k zníženiu</p>

	<p>majetku úpadcu, prípadne k jeho úplnej strate, ku ktorej napokon aj došlo.</p> <p>K uzneseniu krajského súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľa na prerušenie konania najvyšší súd uviedol, že je výlučne vecou súdu, pre aký postup sa rozhodne, keďže z § 109 ods. 2 písm. c) OSP nevyplýva, že by bol konajúci súd povinný konanie prerušiť. Ak krajský súd návrh sťažovateľa na prerušenie konania z dôvodu prebiehajúceho trestného konania zamietol, rozhodol vecne správne.</p> <p>O dovolaní sťažovateľa proti rozsudku najvyššieho súdu rozhodol najvyšší súd ako súd dovolací uznesením z 27. februára 2018 tak, že ho odmietol pre neprípustnosť.</p> <p>Nálezom ústavného súdu č. k. I. ÚS 250/2018-27 z 28. novembra 2018 bolo uznesenie najvyššieho súdu z 27. februára 2018 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie z dôvodu, že základné právo sťažovateľa garantované čl. 46 ods. 1 ústavy a právo garantované čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené bolo, keď najvyšší súd nesprávne posúdil otázku prípustnosti dovolania z hľadiska prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov.</p> <p>Najvyšší súd následne uznesením z 28. mája 2020 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) opätovne rozhodol o dovolaní sťažovateľa tak, že ho ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP odmietol. Dospel k záveru, že prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP daná nie je. Vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa § 421 písm. a) a c) CSP konštatoval, že z obsahu dovolania nie je zrejmé, že by sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, sťažovateľ v dovolaní neuviedol referenčnú judikatúru ani neoznačil rozhodnutia, ktorými by dovolací súd rozhodol rozdielne. K prípustnosti dovolania podľa § 421 písm. b) CSP uviedol, že otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, sťažovateľ jednoznačne nepoložil, z obsahu dovolania nie je možné dospieť k jednoznačnému záveru, o akú právnu otázku ide. Dovolanie podané podľa § 421 ods. 1 CSP je preto neprípustné.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Pokiaľ najvyšší súd ako súd dovolací dospel k záveru, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP daná nie je, tento jeho záver nemožno vyhodnotiť ako arbitrárny. Podstata dovolacej argumentácie sťažovateľa vo vzťahu k existencii vady rozsudku najvyššieho súdu podľa § 420 písm. f) CSP spočívala na tvrdení o nesprávnom postupe všeobecných súdov, ktoré konanie na návrh sťažovateľa (odôvodnený prebiehajúci trestnými konaniami voči vedúcemu organizačnej zložky spoločnosti a voči sťažovateľovi) neprerušili a neakceptovali poukaz sťažovateľa na výsledky trestných konaní. Ak by k prerušeniu konania došlo, skutkový stav by bol ustálený inak. Najvyšší súd k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP konštatoval, že dovolateľ neuviedol žiadny nesprávny procesný postup súdu, ktorým dovolateľovi znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa najvyššieho súdu zamietnutie návrhu na prerušenie konania sa nedá v danom prípade kvalifikovať ako nesprávny procesný postup, pretože konanie o náhradu škody z hľadiska posúdenia zodpovednosti za škodu podľa Občianskeho zákonníka v spojení s § 8 ods. 2 zákona 7 o konkurze nesúviselo s otázkou posúdenia trestnoprávnej zodpovednosti, a preto nezáviselo od otázky, ktorú v tomto konaní konajúci súd oprávnený riešiť nebol. Najvyšší súd zároveň uviedol, že pri návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP súd nemá povinnosť konanie prerušiť.</p> <p>Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazuje na prekážku začatého konania (dôvodí, že nárok na zaplatenie sumy 100 898,22 eur bol žalobcom uplatnený aj v adhéznom konaní), pričom ústavný súd k tomuto dodáva, že k otázke litispendencie sa vyjadril už krajský súd v rozsudku z 15. januára 2015, kde konštatoval, že prekážka litispendencie nie je daná, keďže predmetné občianskoprávne konanie bolo začaté skôr ako trestné konanie voči sťažovateľovi. Uznesením najvyššieho súdu bolo dovolanie sťažovateľa v časti</p>

namietanej vady podľa § 420 písm. f) CSP odmietnuté pre jeho neprípustnosť, pričom ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala jeho svojvoľný postup (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania), ktorý by nemal oporu v zákone.

Dovolanie je podľa ústavného súdu (II. ÚS 89/2018, I. ÚS 336/2019) priesečníkom (a) hodnoty jednotnej, práve a len najvyšším súdom pre celé územie zveľaďovanej interpretácie práva s tým, že účelom § 421 CSP je tvorba, ustáľovanie a presadzovanie ustálenej rozhodovacej praxe, (b) ale rovnocenne je dovolanie podľa § 421 CSP prostriedkom ochrany individuálnej pozície účastníkov konania, resp. ochrany individuálnej spravodlivosti strán sporu, účastníkov konania. Tieto hodnoty (normatívnosť a individuálnosť) sú rovnocenné a sú nastavené textom zákona. Najvyšší súd je pri rozhodovaní o dovolaní súdom, ktorý „súdi súdy“, a zároveň účastníkov konania s dôsledkami pre mnohých aktuálnych a budúcich účastníkov. Platí to rovnako pre dovolanie týkajúce sa právneho posúdenia veci (§ 421 CSP), ako aj pre dovolanie pre zmatečnosť 8 (§ 420 CSP). Rozhodnutím o dovolaní sa cez interpretáciu vdychuje život právnym normám s dôsledkami pre celé územie Slovenskej republiky.

Aby mohol najvyšší súd zistiť, či ide o zjednocovanie alebo tvorbu judikatúry – teda či chce dovolateľ, aby bola judikatúra zjednotená či tvorená, a taktiež či ide o nesprávne právne posúdenie veci, musí sa vymedziť, o čo vo veci ide, čo je jej jadrom, podstatou. Koncepcia Civilného sporového poriadku akcentuje zodpovednosť účastníkov, a preto podľa § 432 CSP dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

V zmysle dovolania sťažovateľ neprerušenie konania vníma ako procesnú vadu zakladajúcu prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pričom ho spája s následkom nesprávneho ustálenia skutkového stavu. Ústavný súd dodáva, že sťažovateľ podaním navrhol s poukazom na prebiehajúce trestné konania proti sťažovateľovi a vedúcemu organizačnej zložky, prerušiť konanie vedené (v tom čase) na krajskom súde podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP, keď bol názoru, že otázky riešené v trestnom konaní môžu mať, resp. majú podstatný význam pre rozhodnutie súdu. Ústavný súd konštatuje, že predmetné prerušenie je prerušením fakultatívnym, nie obligatívnym, zákonodarca konajúcemu súdu zveruje možnosť (nie ukladá povinnosť) konanie prerušiť pri splnení predpokladov vymedzených v § 164 CSP [predtým § 109 ods. 2 písm. c) OSP]. Na uvedené napokon poukázal aj samotný najvyšší súd v napadnutom uznesení. S dovolacou námietkou sťažovateľa týkajúcou sa neprerušenia konania sa najvyšší súd vyrovnal v rámci posudzovania prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

Vo vzťahu k otázke zodpovednosti správcu konkurznej podstaty za škodu ústavný súd uvádza, že po oboznámení sa s relevantnou časťou odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ako aj s obsahom dovolania zistil, že účinky výkonu dovolacej právomoci nemožno vyhodnotiť ako zlučiteľné so základným právom na súdnu ochranu. Dovoláciu právnou otázkou bolo možné formulovať aj koncentrovanejšie a precíznejšie, ale z celkového kontextu dovolacej argumentácie sťažovateľa možno vyvodiť, že ide o otázku zodpovednosti správcu konkurznej podstaty za škodu (v kontexte posúdenia výkonu funkcie správcu konkurznej podstaty z hľadiska naplnenia požiadavky odbornej starostlivosti) vzniknutú investovaním finančných prostriedkov do nebankovej spoločnosti, ktorá investované prostriedky nevrátila. Takýto variant právnej otázky je zmysluplný, umožňujúci prípustnosť dovolania.

Podľa názoru ústavného súdu (I. ÚS 336/2019) nie je správne, ak sa najvyšší súd zameria len na jednu vetu, ktorú dovolateľ prípadne v dovolaní označí ako právnou otázku, a izoluje sa od toho, ako je vymedzený dovolací dôvod. Právna otázka podľa § 421 CSP a dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie) podľa §

	<p>432 CSP sú spojené nádoby, preto najvyšší súd nemôže posudzovať prípustnosť dovolania striktné len na základe toho, ako dovolateľ túto prípustnosť formálne vymedzil na konkrétnom riadku svojho podania. Je užitočné sa pozrieť aj na dovolací dôvod, vyabstrahovať z neho právnu otázku podľa § 421 CSP a až následne možno posúdiť, (a) či od tejto otázky záviselo napadnuté rozhodnutie a (b) či ide o otázku, ktorá napĺňa niektoré z písmen a) až c) v § 421 ods. 1 CSP. Ide o to pokúsiť sa autenticky porozumieť dovolateľovi – jeho textu ako celku, ale na druhej strane nemožno dotvárať vec na úkor procesnej protistrany. Ide o dialóg, ale nie o právnu pomoc. Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky.</p> <p>Keďže do obsahu základného práva na súdnu ochranu/práva na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa strane poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch, ak riadne splní zákonné podmienky prípustnosti, pričom sťažovateľ tieto podmienky splnil, najvyšší súd odmietnutím dovolania v časti namietanej vady podľa § 421 CSP porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	dovolanie náhrada škody (ujma)-majetková ujma konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie-správca konkurznej podstaty dovolacie dôvody-nesprávne právne posúdenie zodpovednosť-za škodu

spisová značka	III. ÚS 660/2021
populárny názov	Zastavenie starej exekúcie
sudca spravodajca	Peter Straka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	24.03.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Okresný súd, ktorý sa pri zastavení starej exekúcie riadi neúplným oznámením zo strany súdneho exekútora, ktorý ho opomenul informovať o podstatných skutkových okolnostiach opodstatňujúcich ďalšie vedenie starej exekúcie, poruší základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka je v exekučnom konaní č. k. 16Er/759/2014 v postavení oprávneného vo veci vymozenia istiny vo výške 10 792,32 eur spolu s príslušenstvom proti dvom povinným. Okresný súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie, ktoré bolo exekútorovi doručené 29. septembra 2014. Uznesením okresného súdu z 8. októbra 2018 sťažovateľka pristúpila namiesto oprávneného na základe postúpenia pohľadávky pôvodne oprávnenej. Okresný súd napadnutým uznesením na základe § 8 ods. 2 zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 233/2019 Z. z.“) zastavil exekúciu s odôvodnením, že 31. januára 2021 v exekučnej veci už uplynula rozhodná doba piatich rokov a súčasne exekúcia stratila vlastnosť majetnosti (v posledných osemnástich mesiacoch nebol dosiahnutý výťažok najmenej 15 eur).</p> <p>Sťažovateľke bolo 8. septembra 2021 doručené oznámenie súdneho exekútora o zastavení exekúcie.</p>

	Podľa sťažovateľky neboli splnené zákonné predpoklady na zastavenie exekúcie, pretože 30. augusta 2019 bol na základe rozvrhu platby vo výške 96,86 eur dosiahnutý výťažok exekúcie v sume najmenej 15 eur, čo zabránilo ukončeniu exekúcie. Povinnému sa v období od 1. augusta 2018 do 3. augusta 2021 vykonávali pravidelné zrážky zo mzdy a z iných príjmov.
z odôvodnenia	<p>Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľky, že nedošlo k naplneniu zákonných predpokladov na zastavenie starej exekúcie podľa § 2 ods. 2 písm. f) zákona č. 233/2019 Z. z. Svoje tvrdenie opiera o priložený rozpis platieb z interného systému sťažovateľky, z ktorého vyplýva, že od 1. augusta 2018 do 3. augusta 2021 sa vykonávali pravidelné mesačné zrážky zo mzdy a iných príjmov.</p> <p>Okresný súd vo vyjadrení uviedol, že pred vydaním napadnutého uznesenia vyzval súdneho exekútora na vyjadrenie, prečo nedošlo k zastaveniu exekúcie vo veci sťažovateľky. Súdny exekútor k výzve okresného súdu uviedol, že neboli splnené zákonné predpoklady na zastavenie starej exekúcie, čo mal dosvedčiť priložením dokladu o uhradení jednej zo zrážok z vymožiteľnej sumy na účet súdneho exekútora.</p> <p>Z vyjadrenia okresného súdu vyplýva, že tento sa pri vydaní napadnutého uznesenia riadil predloženým oznámením súdneho exekútora a priloženým dokladom o úhrade jednej zo zrážok z vymoženej sumy z 30. augusta 2019 vo výške 96,86 eur. Z uvedeného tak možno usúdiť, že súd sa riadil neúplným oznámením zo strany súdneho exekútora, ktorý ho opomenul informovať aj o ďalších uskutočnených zrážkach, o ktoré sťažovateľka opiera opodstatnenosť ďalšieho vedenia exekučného konania. Na druhej strane však treba podotknúť, že okresný súd má povinnosť náležite zistiť skutkový stav veci pred samotným rozhodnutím, aby nedošlo k porušeniu princípu právnej istoty a základných práv a slobôd jednotlivca. Vzhľadom na uvedené možno dospieť k záveru, že napadnutým uznesením súdneho došlo k porušeniu uvedených práv sťažovateľky. Ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil na ďalšie konanie.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEK a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	exekúcia-exekučné konanie

spisová značka	III. ÚS 693/2021
populárny názov	Zodpovednosť za trovy zastavenej exekúcie
sudca spravodajca	Peter Straka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	31.03.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p> <p>zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov</p>
analytická právna veta	<p>Ustanovenie § 203 ods. 1 EP by sa malo vykladať tak, že oprávnený je povinný v prípade zavinenia hradiť nevyhnutné trovy exekúcie nielen v prospech exekútora, ale i v prospech povinného.</p> <p>Aj inštitút trov zapadá do koncepcie legitímnych očakávaní, a ak oprávnený vyvolal exekúciu, ktorá sa neskôr ukázala ako neopodstatnená, niet najmenšieho dôvodu, aby minimálne neparticipoval aspoň sčasti na náhrade trov konania</p>

	dotknutých subjektov, ktorými je nielen súdny exekútor, ale aj povinný.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľke bolo 21. augusta 2006 ako povinnej v 2. rade doručené upovedomenie o začatí exekúcie na základe návrhu oprávneného mesta Košice (ďalej len „oprávnený“) na základe rozsudku z 23. júna 2005. Ústavný súd vlastným šetrením zistil, že oprávnený sa v konaní pred okresným súdom domáhal voči žalovanej v 1. rade a sťažovateľke ako žalovanej v 2. rade zaplataenia nedoplatku na vodnom, stočnom a spotrebe plynu v starej mene vo výške 224 896 Sk, spolu s ročným úrokom z omeškania v jednotlivých časových obdobiach.</p> <p>O existencii rozsudku sa sťažovateľka dozvedela až z upovedomenia o začatí exekúcie. Sťažovateľke nebolo nikdy doručené predvolanie na pojednávanie na súd a ani predmetný rozsudok.</p> <p>Okresný súd uznesením z 21. augusta 2007 zamietol návrh sťažovateľky na povolenie obnovy konania a toto uznesenie krajský súd uznesením z 27. mája 2009 po takmer dvoch rokoch potvrdil. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe dovolania sťažovateľky zrušil uznesenia krajského súdu a okresného súdu.</p> <p>Okresný súd návrh sťažovateľky na odklad exekúcie, ako aj návrh na zastavenie exekúcie uznesením z 22. októbra 2010 zamietol.</p> <p>Okresný súd uznesením z 25. marca 2011 opäť zamietol návrh sťažovateľky na povolenie obnovy konania a súdny exekútor 12. septembra 2011 vydal exekučný príkaz, ktorý bol doručený zamestnávateľovi sťažovateľky na vykonanie exekúcie zrážkami zo mzdy. Krajský súd na základe odvolania sťažovateľky uznesením z 11. novembra 2011 zrušil uznesenie okresného súdu a uložil mu vo veci nariadiť pojednávanie a opätovne rozhodnúť.</p> <p>Okresný súd uznesením zo 14. decembra 2012 na základe návrhu sťažovateľky obnovu konania povolil a rozsudkom z 26. mája 2015 žalobu žalobcu/oprávneného z 28. mája 2003 proti sťažovateľke, ako i druhej žalovanej v celom rozsahu zamietol, a tým zrušil skorší rozsudok okresného súdu, ktorý bol exekučným titulom. Krajský súd v odvolacom konaní rozsudkom z 28. marca 2018 po takmer troch rokoch rozsudok okresného súdu potvrdil.</p> <p>Okresný súd uznesením z 18. marca 2019 zastavil exekúciu. Oprávnený sťažovateľke odmietol vydať financie, ktoré preňho v exekúcii vymohol exekútor. Po zastavení exekúcie advokát sťažovateľky doručil okresnému súdu vyčíslenie nákladov jej exekučného konania, ktoré špecifikovala ako sumu zrazenú z jej mzdy, trovy exekútora, zaplataené súdne poplatky a aj trovy jej právneho zastúpenia v exekučnom konaní s návrhom, aby okresný súd uložil oprávnenému povinnosť nahradiť sťažovateľke všetky tieto náklady.</p> <p>Okresný súd uznesením zo 17. apríla 2020 sťažovateľke nepriznal náhradu trov exekučného konania. Na základe sťažnosti sťažovateľky okresný súd napadnutým uznesením z 30. júla 2021 sťažnosť sťažovateľky zamietol a náhradu trov za sťažnostné konanie oprávnenému nepriznal so stotožnením sa s odôvodnením preskúmaného uznesenia.</p>
z odôvodnenia	<p>Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľky, že v exekučnom konaní, ktoré bolo neskôr zastavené v zmysle § 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku (ďalej len „EP“) pre absenciu exekučného titulu (zrušenia rozsudku okresného súdu), jej pri uplatňovaní jej procesných práv v rámci prebiehajúceho exekučného konania vznikli trovy exekučného konania, ktoré jej okresný súd v napadnutom uznesení nepriznal.</p> <p>Okresný súd sťažovateľke náhradu trov exekučného konania nepriznal z dôvodu, že v zmysle § 200 ods. 1 EP má povinný nárok na náhradu trov, ktoré mu vznikli</p>

	<p>v súvislosti so vznesenými námietkami proti exekúcii, ak sa námietkam vyhovel. V napadnutom uznesení uviedol, že v rámci exekučného konania došlo k zamietnutiu námietok proti exekúcii a návrhu na odklad a zastavenie exekúcie, čím bolo preukázané, že sťažovateľka nebola v exekučnom konaní úplne úspešná. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky o zavinení zastavenia exekúcie oprávneným v zmysle § 203 ods. 1 EP okresný súd uviedol, že oprávnený pri podaní návrhu na začatie exekúcie nemohol vedieť, že exekučný titul sa v budúcnosti stane neúčinným. Oprávnený si riadne uplatnil vymáhaný nárok, a tým nemohlo dôjsť zavineným konaním z jeho strany k zastaveniu exekúcie.</p> <p>Podľa § 203 ods. 1 EP ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že výklad okresného súdu, ktorým a priori vylúčil náhradu trov konania v prospech sťažovateľky, je príliš formalistický a môže mať potenciálne za následok porušenie základných práv sťažovateľky. Generálne možno konštatovať, že náhrada trov konania, a to nielen v súdnom konaní, ale aj v konaní exekučnom, sa riadi princípom úspechu vo veci a princípom zavinenia. Vychádzajúc z princípu zavinenia ukotveného v § 203 ods. 1 EP, ak oprávnený skutočne svojím správaním zavini vznik nevyhnutných trov exekučného konania, je povinný ich nahradiť, pričom by bolo nelogické a nesprávne zužovať túto jeho povinnosť len v prospech exekútora. Takýto výklad smeruje v konečnom dôsledku k formálnej i materiálnej nerovnováhe účastníkov konania.</p> <p>Povinnosť oprávneného niest' náhradu trov konania aj voči druhému, resp. ďalším účastníkom konania – povinným – súčasne pôsobí ako brzda proti šikanóznemu uplatňovaniu práva (iniciovanie exekúcie alebo pokračovanie v nej i v prípade nespôsobilého exekučného titulu, zániku exekvovanej pohľadávky a pod.) (obdobne I. ÚS 520/2013).</p> <p>Ústavný súd, prihliadajúc na uvedené, zastáva názor, že ustanovenie § 203 ods. 1 EP by sa malo vykladať tak, že oprávnený je povinný v prípade zavinenia hradiť nevyhnutné trovy exekúcie nielen v prospech exekútora, ale i v prospech povinného. Interpretácia zo strany okresného súdu limitujúca náhradu trov konania len na ich nejakú časť je ústavne neudržateľná. Ak podľa zákonného ustanovenia osoba nesie zodpovednosť za vznik trov bez normovania limitov, nejde ani len o interpretačnú extenziu, ak sa toto ustanovenie vykladá v prospech náhrady všetkých do úvahy pripadajúcich trov exekúcie v dôsledku jej zastavenia. Aj inštitút trov zapadá do koncepcie legitímnych očakávaní, a ak oprávnený vyvolal exekúciu, ktorá sa neskôr ukázala ako neopodstatnená, niet najmenšieho dôvodu, aby minimálne neparticipoval aspoň sčasti na náhrade trov konania dotknutých subjektov, ktorými je nielen súdny exekútor, ale aj v danom prípade povinná. Okresný súd mal nielen aplikovať relevantnú normu, ale ju mal aj ústavne konformným spôsobom interpretovať. Práve v nenaplnení tejto ústavnoprávnej požiadavky ústavný súd identifikoval porušenie uplatnených práv procesnej povahy a vo výroku toto porušenie aj deklaroval.</p> <p>V nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu sa v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu (II. ÚS 182/06) sa otvára priestor na to, aby sa okresný súd sám vyrovnal s ochranou práv hmotného charakteru - čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Preto ústavný súd sťažnosti v časti, v ktorej sa sťažovateľka domáhala vyslovenia porušenia svojich práv hmotnoprávnej povahy, nevyhovel, uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP</p>	

a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	trovy konania-trovy exekúcie práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces exekúcia-exekučné konanie

spisová značka	III. ÚS 706/2021
populárny názov	Kontradiktórnosť dovolacieho konania
sudca spravodajca	Martin Vernarský
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	12.04.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 73 ods. 3
analytická právna veta	CSP v § 436 ods. 4 síce prikazuje doručiť dovolateľovi len také vyjadrenie, ktoré je podané v lehote určenej súdom, nemožno však pripustiť výklad, keď doručenie vyjadrenia k dovolaniu po uplynutí lehoty, a teda nerespektovanie súdom určenej lehoty protistranou, by v konečnom dôsledku prinieslo procesné znevýhodnenie dovolateľovi spočívajúce v odopretí možnosti zaujať k oneskorene podanému vyjadreniu stanovisko. Ak obsah nedoručeného vyjadrenia malo alebo mohlo mať vplyv na rozhodnutie dovolacieho súdu, jeho nedoručením sťažovateľovi dovolací súd poruší základné právo na súdnu ochranu, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ bol žalovaným v konaní vedenom na Okresnom súde Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) na základe žaloby Slovenského mliekarenského zväzu (ďalej len „žalobca“) o zaplatenie 63 201,17 eur s príslušenstvom. Žalovaná suma predstavovala žalobcom fakturovaný a sťažovateľom nezaplatený poplatok na podporu spotreby a odbytu mlieka a mliečnych výrobkov (ďalej len „poplatok“), majúci oporu v odvetvovej dohode uzatvorenej na základe zákona č. 274/2006 Z. z. o podpore v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka, neskôr na základe zákona č. 543/2007 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2007 Z. z.“) medzi žalobcom a Slovenským zväzom prvovýrobcov mlieka. Podľa názoru žalobcu z § 13 zákona č. 543/2007 Z. z. vyplývala záväznosť odvetvovej dohody pre všetkých predávajúcich a kupujúcich mlieka. Sťažovateľ, ktorý je nákupcom mlieka, v konaní nerozporoval skutkový stav. Bránil sa argumentáciou, podľa ktorej zákonné právne predpisy v období, za ktoré žalobca poplatok fakturoval, neumožňovali zaviazat' odvetvovou dohodou účastníkov trhu na platenie sporného poplatku. Táto možnosť bola právnou úpravou podľa názoru sťažovateľa založená až novelizáciou zákona č. 543/2007 Z. z. účinnou od 1. decembra 2009. Okresný súd uznesením z 21. júna 2012 konanie zastavil a vec postúpil Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) ako orgánu príslušnému na rozhodnutie. Následne na odvolanie žalobcu krajský súd uznesením z 30. augusta 2012 potvrdil prvoinštančné rozhodnutie v rozsahu zastavenia konania a postúpenia veci. Na návrh ministerstva však Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 21. februára 2013 rozhodol, že prejednanie sporu patrí do právomoci okresného súdu. Okresný súd rozsudkom uložil sťažovateľovi zaplatiť žalobcovi 53 503,31 eur s príslušenstvom a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Konštatoval, že zákon č. 543/2007 Z. z. aj v znení účinnom do 30. novembra

	<p>2009 poskytoval v spojení s odvetovou dohodou potrebný právny základ pre vznik povinnosti platiť poplatok. Aj právo Európskej únie umožňovalo členským štátom ukladať výrobcom mlieka poplatok. Návrh sťažovateľa na položenie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie okresný súd vyhodnotil ako nedôvodný a podaný účelovo.</p> <p>Na odvolanie sťažovateľa krajský súd rozsudkom č. k. 1Cob/72/2018-620 potvrdil prvoinštančný rozsudok v napadnutej časti (výrok o povinnosti plniť a výrok o nároku na náhradu trov).</p> <p>Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie. Naplnenie dôvodu podľa § 420 písm. d) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) videl v tom, že po právoplatnosti uznesenia krajského súdu z 30. augusta 2012 došlo k právoplatnému skončeniu konania. Nebolo potom zrejmé, na základe akého podnetu či návrhu okresný súd následne konal vo veci samej ďalej, keďže najvyšší súd svojím uznesením z 21. februára 2013 nezrušil ani prvoinštančné, ani druhoinsťančné uznesenie o zastavení konania. Vadu podľa § 420 písm. f) CSP videl v zmätočnosti odôvodnenia odvolacieho rozsudku.</p> <p>V dovolaní namietol aj nesprávne právne posúdenie veci. Založil ho na kritike krajského súdu, ktorý podľa jeho názoru dotvoril právnu úpravu zakladajúcu povinnosť peňažnej povahy – poplatkovú povinnosť tým, že akceptoval obsah odvetvovej dohody, ktorá mohla podľa zákona obsahovať iba všeobecné podmienky nákupu.</p> <p>Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Prvá sťažnostná námietka spočíva v kritike najvyššieho súdu, ktorý na vyjadrenie žalobcu k dovolaniu sťažovateľa podané po uplynutí na to určenej lehoty nemal pri rozhodovaní prihliadať. Navyše, toto vyjadrenie nedoručil sťažovateľovi na zaujatie stanoviska. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd na prvom mieste porušil zákaz plynúci z § 436 ods. 3 CSP, podľa ktorého sa neprihliada na vyjadrenie k dovolaniu podané po uplynutí lehoty určenej súdom prvej inštancie. Okresný súd predložil vec na rozhodnutie o dovolaní najvyššiemu súdu 26. apríla 2019 a z predkladacej správy vyplýva, že vyjadrenie k dovolaniu nebolo doručené. Vyjadrenie potom žalobca doručil až 3. mája 2019, keď sa už vec nachádzala na najvyššom súde, a teda bolo zrejmé, že okresným súdom určená lehota 10 dní na vyjadrenie k dovolaniu márne uplynula.</p> <p>Popísaný nedostatok by však podľa názoru ústavného súdu sám osebe ešte nemusel niest' potenciál nedovoleného zásahu do sťažovateľovho základného práva na súdnu ochranu, resp. jeho práva na spravodlivé súdne konanie. Avšak s prihliadnutím na obsah oneskoreného vyjadrenia v spojení s jeho nedoručením sťažovateľovi na zaujatie stanoviska sa už popísané procesné nedostatky podľa názoru ústavného súdu dostávajú do polohy ústavnej relevancie. CSP v § 436 ods. 4 síce prikazuje doručiť dovolateľovi len také vyjadrenie, ktoré je podané v lehote určenej súdom, nemožno však pripustiť výklad, keď doručenie vyjadrenia k dovolaniu po uplynutí lehoty, a teda nerešpektovanie súdom určenej lehoty protistranou, by v konečnom dôsledku prinieslo procesné znevýhodnenie dovolateľovi spočívajúce v odopretí možnosti zaujať k oneskorene podanému vyjadreniu stanovisko. Nedoručením vyjadrenia žalobcu sťažovateľovi preto najvyšší súd poručil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie.</p> <p>Pokiaľ ide o vysporiadanie sa najvyššieho súdu s dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ústavný súd v napadnutom uznesení nezistil pochybenia, ktoré by dosahovali relevanciu z pohľadu označených práv sťažovateľa. Vadu podľa § 420 písm. f) CSP sťažovateľ v dovolaní vnímal v dvoch rovinách. Jednak v zmätočnom odôvodnení právneho posúdenia veci krajským súdom a následne v nevysporiadaní sa s podstatnými tvrdeniami sťažovateľa prednesenými v jeho odvolaní. Ústavný súd uvádza, že nejde o</p>

nedostatok odôvodnenia, ak ho ten, kto proti rozhodnutiu brojí, dokáže vyhodnotiť ako zmätočné. Chýbajúce odôvodnenie znamená žiadne odôvodnenie, nie odôvodnenie zmätočné.

Najvyšší súd v sťažovateľovej veci vyhodnotil dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP ako neprípustné z dôvodu, že otázka, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, spočíva v tom, či odvetvová dohoda z 8. novembra 2007 zaväzuje žalovaného platiť poplatky na podporu spotreby a odbytu mlieka, resp. či je v súlade s § 11 ods. 2 zákona č. 274/2006 Z. z. Následne najvyšší súd konštatoval, že „takto postavená otázka nie je otázkou právnou, ale posúdením určitej dohody strán, ktorú sporové strany nespochybnili a dobrovoľne uzavreli“. Dovoláním podľa § 421 ods. 1 CSP sa preto meritórne nezaoberal.

Ústavný súd nevidí dôvod na spochybňovanie záveru, podľa ktorého obsah konkrétnej dohody má povahu skutkovej otázky. Najvyšší súd sa však selektívne zamerl v podstate iba na jednu vetu odôvodnenia sťažovateľovho dovolania. V posudzovanej veci najvyšší súd nevyhodnotil podané dovolanie ako celok. Z fotokópie dovolania vyplýva, že sťažovateľ na podporu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP dôkladne zrekapituloval podstatnú právnú argumentáciu okresného súdu i krajského súdu, a to na podklade relevantnej hmotnoprávnej úpravy. Následne podrobne analyzoval legálnu kategóriu „všeobecne obchodné podmienky“ použitú v § 11 ods. 2 zákona č. 274/2006 Z. z. i v § 13 ods. 2 zákona č. 543/2007 Z. z. Analýza vyústila do formulovania právneho názoru, podľa ktorého sporný poplatok, na zaplatenie ktorého bol sťažovateľ v základnom sporovom konaní zaviazaný, nie je možné považovať za všeobecnú obchodnú podmienku nákupu. Sťažovateľ v dovolaní argumentoval v prospech záveru, podľa ktorého so žalobcom nebol v súkromnoprávnom vzťahu a povinnosť platiť poplatok mu nevyplývala ani zo zákona č. 274/2006 Z. z., ani zo žiadneho iného právneho predpisu.

Popísaný ťažiskový obsah sťažovateľovho dovolania sa zameriava výlučne na právne otázky. Jeho podstata spočíva v skúmaní, či právna úprava v relevantnom období (do 30. novembra 2009) umožňovala uložiť peňažnú povinnosť v prospech žalobcu v odvetvovej dohode ako druhom právnom inštitúte.

Fakt, že sťažovateľ v dovolacej argumentácii odkazoval aj na konkrétne ustanovenie odvetvovej dohody uzavretej 8. novembra 2007, je len logickým dôsledkom zacielenia jeho dôvodov na individuálne okolnosti jeho sporu, čo je celkom prirodzené, keďže aj v dovolaní sporová strana chráni svoje subjektívne práva pre individuálny prípad. Práve v tomto bode sa prejavuje prepojenosť dovolania (bod 39 nálezu) ako nástroja zjednocovania (abstraktná rovina) a zároveň prostriedku ochrany subjektívnych práv dovolateľa (konkrétne rovina).

Najvyšší súd nesprávne procesnoprávne vyhodnotil dôvody dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, čo malo za následok odmietnutie meritórneho rozhodnutia o otázke, či sa žalobcom žalovaná povinnosť platiť poplatok opierala v rozhodnom období o potrebný právny základ. Najvyšší súd preto odmietnutím dovolania sťažovateľa porušil jeho základné právo na súdnu ochranu i jeho právo na spravodlivé súdne konanie.

Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o predmetnom dovolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať rozsudok krajského súdu. Aj napriek tomu, že došlo k prijatiu ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, rozhodol ústavný súd v tejto časti o odmietnutí ústavnej sťažnosti. Uvedené vyplýva z dikcie § 56 ods. 2 úvodnej vety zákona o ústavnom súde, podľa ktorej je odmietnutie v rámci predbežného prerokovania len možnosťou. Zo znenia zákona o ústavnom súde implicitne vyplýva, že aj po prijatí veci na ďalšie konanie je možné návrh z procesných dôvodov odmietnuť, keďže prijatie veci na ďalšie konanie nezakladá prekážku rozhodnutej veci v časti splnenia procesných podmienok (III. ÚS 231/2020, III. ÚS 167/2021). Keďže ústavný súd po analýze veci vykonanej na základe

	vyjadrení účastníkov konania po prijatí návrhu sťažovateľa na ďalšie konanie zistil, že existuje dôvod podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde, ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	dovolacie dôvody-nesprávne právne posúdenie dovolanie-prípustnosť konanie-kontradiktórnosť

spisová značka	III. ÚS 18/2022
populárny názov	Podmienka bezprostredného a trvajúceho zásahu
sudca spravodajca	Peter Straka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	24.03.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 2 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 15 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 15 ods. 2
analytická právna veta	Ak chýba možnosť bezprostredného a trvajúceho zásahu, ktorý by mohol mať vplyv na pozíciu sťažovateľa, teória i prax ústavných súdov sa vyhranene prikláňa k odmietnutiu v takejto veci rozhodovať. Namietaný zásah do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv alebo slobôd sťažovateľa musí byť výrokom meritórneho rozhodnutia ústavného súdu odstrániteľný.
skutkový stav a základné fakty	Dňa 12. júna 2018 začal poverený príslušník obvodného oddelenia Policajného zboru (ďalej len „poverený príslušník“) pod ČVS: ORP-436/VM-DS-2018 trestné stíhanie pre prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona. Poverený príslušník 30. decembra 2018 zastavil trestné stíhanie, keďže z výsledku pitvy malo vyplynúť, že k usmrteniu došlo bez cudzieho zavinenia. Sťažovateľka (matka nebohej) podala 14. decembra 2019 proti tomuto uzneseniu sťažnosť. Prokurátor uznesením č. k. 2Pv 291/18/2201-19 z 10. februára 2020 sťažnosť zamietol z dôvodu, že ju nepodala oprávnená osoba. Ústavný súd v dôsledku ústavnej sťažnosti sťažovateľky, ktorá namietala nepriznanie statusu poškodenej osoby, nálezhom č. k. I. ÚS 465/2020 z 1. decembra 2020 deklaroval porušenie jej práv. Poverený príslušník následne uznesením ČVS: ORP-436/VM-DS-2018 z 31. augusta 2021 prerušil trestné stíhanie z dôvodu nezistenia skutočností, ktoré by viedli k trestnému stíhaniu voči určitej osobe. Proti uzneseniu o prerušení trestného stíhania sťažovateľka podala sťažnosť, ktorú prokurátor zamietol ako nedôvodnú. Podľa sťažovateľky neboli okolnosti úmrtia jej dcéry riadne vyšetrené a bez náležitého zistenia, na základe ktorého by orgány činné v trestnom konaní dospeli k jednoznačnému záveru k otázke, či úmrtie jej dcéry bolo spôsobené s prispáním inej osoby. Tvrdí, že dosiaľ neboli vykonané všetky dôkazy, ktoré ma poverený príslušník k dispozícii a ktoré by mohli dať odpovede na uvedené neobjasnené okolnosti, za ktorých došlo k úmrtiu jej dcéry.
z odôvodnenia	Ústavný súd konštatuje, že z vyjadrenia prokurátora generálnej prokuratúry vyplýva, že po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou sťažovateľky a vyšetrovacím spisom dospel k záveru, že prichádza do úvahy vykonanie ďalších dôkazov pre účely náležitého konečného meritórneho rozhodnutia. Z dôvodu

	<p>tohto konštatovania prokurátor generálnej prokuratúry vydal 8. februára 2022 pokyn (IV/1 GPt 120/22/1000-2) na ďalší postup v konaní.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že za danej procesnej situácie sa námietka porušenia uvedených práv sťažovateľky napadnutým uznesením okresnej prokuratúry posunula do výlučne akademickej roviny. V takýchto prípadoch sa teória i prax ústavných súdov vyhranene prikláňa k odmietnutiu v takejto veci rozhodovať, pretože chýba možnosť bezprostredného a trvajúceho zásahu, ktorý by mohol mať vplyv na pozíciu sťažovateľky (I. ÚS 347/2019, IV. ÚS 242/08, III. ÚS 875/2016).</p> <p>Ak je totiž sťažovateľkou namietaný zásah do jej ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv alebo slobôd, potom musí byť tento zásah výrokom meritórneho rozhodnutia ústavného súdu odstrániteľný. K požiadavke sťažovateľky na zrušenie napadnutého uznesenia ústavný súd uviedol, že uznesenie o prerušení trestného stíhania je rozhodnutím dočasným. Nezakladá prekážku rozhodnutej veci (rei iudicatae). Prerušenie trestného stíhania je jedným zo zákonných dôvodov vybavenia veci (hoci na neurčitú dobu) do času, než pominie dôvod prerušenia a v trestnom stíhaní sa pokračuje (R 36/1998). Vzhľadom na skutočnosť, že generálna prokuratúra dala podriadenej okresnej prokuratúre pokyn, aby sa v trestnej veci sťažovateľky ďalej pokračovalo a na základe tejto požiadavky má byť vydané uznesenie o pokračovaní v trestnom stíhaní, by bolo podľa názoru ústavného súdu úplne zbytočné a neefektívne takému návrhu vyhovieť, pretože vydaním uznesenia o pokračovaní v trestnom stíhaní zanikajú účinky uznesenia o prerušení trestného stíhania.</p> <p>V okolnostiach daného prípadu by tak eventuálne vyhoviecie ústavnej sťažnosti sťažovateľky nemalo vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresnej prokuratúry žiadnu právnu relevanciu. Vzniknutá situácia je v teórii a praxi ústavného súdnicstva označovaná výrazom „mootness“ (pozri Barron, J., Dienes, C. Constitutional Law. 4. vydanie. St. Paul, 1995, s. 83 – 85.) alebo ako nedostatok podmienky bezprostredného a trvajúceho zásahu (unmittelbare und gegenwärtige Betroffenheit) v praxi Spolkového ústavného súdu (napr. Schlaich, K. Das Bundesverfassungsgericht. 3. vydanie. München, 1994), t. j. stav, keď už spor skončil alebo bol vyriešený inak a so zreteľom na princíp minimalizácie zásahov do prebiehajúcich konaní a hospodárnosť konania už nemá ďalší zmysel v konaní v danej veci pokračovať. Vzhľadom na uvedené ústavný súd v celom rozsahu ústavnej sťažnosti nevyhovet (porov. I. ÚS 347/2019).</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	<p>rozsudok z 27. septembra 1995 vo veci McCann a ďalší proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 18984/91.</p> <p>rozsudok veľkého senátu zo 17. januára 2002 vo veci Calvelli a Ciglio proti Taliansku, č. 32967/96</p>
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	poškodený

spisová značka	III. ÚS 61/2022
populárny názov	Formulovanie právnej otázky v dovolaní
sudca spravodajca	Robert Šorl
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	31.03.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov

analytická právna veta	Odpovede na súčasné a budúce právne otázky sa netvoria len formulovaním abstraktných právnych viet bez vzťahu na konkrétny skutkový stav, ale aj množstvom na seba naväzujúcich odpovedí na právne posúdenie rôznych konkrétnych skutkových stavov z pohľadu relatívne neurčitých zákonných pojmov.
skutkový stav a základné fakty	<p>Metropolitné sporiteľné družstvo zriadené podľa českého zákona č. 87/1995 Sb. o spožitelných a úvěrných družstvech – právní předchodca žalovanej (na základe postúpenia pohľadávky) ako záložný veriteľ na strane jednej a právní předchodcovia sťažovateľiek (na základe prevodu vlastníckeho práva) ako záložcovia 20. júna 2012 uzavreli zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam na zabezpečenie pohľadávky právneho predchodcu žalovanej voči spoločnosti TOPLIMO cz, s. r. o., zo zmluvy o úvere zo 7. júna 2012. Podľa tejto zmluvy, právní předchodca žalovanej poskytol spoločnosti TOPLIMO cz, s. r. o., úver 90 000 000 Kč na prevádzkové financovanie spoločnosti DRINK POINT, a. s. Podmienkou čerpania úveru bolo predloženie návrhu na vklad záložného práva k nehnuteľnostiam a zmluvy o úvere medzi TOPLIMO cz, s. r. o., a DRINK POINT, a. s., TOPLIMO cz, s. r. o., napriek nepredloženiu zmluvy o úvere s DRINK POINT, a. s., úver čerpal.</p> <p>Sťažovateľky sa žalobou na okresnom súde proti žalovanej domáhali určenia, že žalovaná nemá záložné právo k nehnuteľnostiam, keďže zmluva medzi právnym predchodcom žalovanej a TOPLIMO cz, s. r. o., je neplatná. Okresný súd rozsudkom z 28. februára 2017 žalobu zamietol. Sťažovateľky podali proti rozsudku okresného súdu odvolanie, na ktoré krajský súd rozsudkom z 11. decembra 2018 rozsudok okresného súdu potvrdil. Proti rozsudku krajského súdu podali sťažovateľky dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). V dovolaní formulovali tri dovolacie dôvody, z ktorých mal byť vyvodенý záver o neplatnosti zmluvy.</p> <p>Najvyšší súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením dovolanie sťažovateľiek podľa § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku uznesením z 29. marca 2021 odmietol, keďže sťažovateľky v dovolaní nenaformulovali právnu otázku podľa § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku, ktorá ešte nebola dovolacím súdom riešená. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľiek interpretoval tak, že z jeho obsahu nie je možné relevantne ustáliť, v čom považujú rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k právnej otázke nesprávne a ako mal odvolací súd túto právnu otázku správne riešiť.</p> <p>Sťažovateľky namietajú, že najvyšší súd porušil ich základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože odmietol ich dovolanie bez hmotnoprávneho rozhodnutia o ňom. Formulácia dovolacích dôvodov nastolených v dovolaní podľa sťažovateľiek bez významných ťažkostí umožňovala identifikáciu právnych otázok takým spôsobom, ktorý zodpovedal požiadavke dovolacieho súdu vyslovenej v napadnutom rozhodnutí.</p>
z odôvodnenia	Sťažovateľky v podanom dovolaní namietali nesprávnosť právneho posúdenia zmluvy o úvere krajským súdom. V odvolaní a aj v dovolaní zastávali právny názor o neplatnosti zmluvy o úvere, ktorý odôvodňovali (i) nesplnením odkladacích podmienok pre čerpanie prostriedkov podľa zmluvy o úvere, (ii) neplatnosťou zmluvy o úvere medzi TOPLIMO cz, s. r. o., a DRINK POINT, a. s., a, z dôvodu absencie súhlasu DRINK POINT, a. s., ako jediného spoločníka TOPLIMO cz, s. r. o., a (iii) obchádzaním českého zákona č. 87/1995 Sb., ktorý neumožňoval poskytnutie úveru nečlenovi družstva, pričom účelom zmluvy o úvere bolo prevádzkové financovanie spoločnosti DRINK POINT, a. s., ktorá nebola členom Metropolitného sporiteľného družstva. Táto argumentácia sťažovateľiek v dovolaní zodpovedá podstate § 432 CSP, podľa ktorého dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci s tým, že dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa najvyššieho súdu z obsahu dovolania nie je možné ustáliť, v čom spočívala nesprávnosť právneho posúdenia krajským súdom a ako mal odvolací súd nastolenú právnu otázku správne riešiť. Neprípustnosť dovolania najvyšší súd odôvodnil tým, že pri vymedzení dovolacieho dôvodu nepostačuje polemika s právnymi názormi odvolacieho súdu, spochybňovanie a kritika jeho rozhodnutia, pokiaľ za ním nenasleduje polozenie samotnej zásadnej právnej otázky, ktorú nie je možné z obsahu dovolania vymedziť. Tento záver najvyššieho súdu je výsledkom nesprávneho uchopenia toho, čo treba rozumieť pod právnou otázkou. Je zrejmé, že jediný právny záver, ktorý sťažovateľky dovolaním namietali, je záver právneho posúdenia zmluvy o úvere krajským súdom, ktorá bola posúdená ako platná. Sťažovateľky jasne a zrozumiteľne uvádzali, ktoré skutkovo nesporné okolnosti majú spôsobovať neplatnosť zmluvy o úvere, a preto jasne nastolili právne otázky, ktoré mal najvyšší súd posúdiť.

Ďalej najvyšší súd uviedol, že pokiaľ v dovolaní absentuje vymedzenie právnej otázky v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, dovolací súd nemôže preskúmať všetky procesnoprávne a hmotnoprávne otázky, ktoré pred ním riešili súdy nižších inšancií, pretože by sa dopustil procesne neprípustného dovolacieho prieskumu, čo by bolo v rozpore s koncepciou dovolania nastoleného Civilným správnym poriadkom. I táto časť odôvodnenia nasvedčuje tomu, že najvyšší súd akoby prehliadal, že podstatou sporu bolo právne posúdenie akýkoľvek procesných 6 aspektov простého nesporného skutkového stavu, ktorý bol určený obsahom a okolnosťami uzavretia zmluvy o úvere.

K tejto rozhodnej právnej otázke zaujali konajúce súdy, ako aj strany sporu jasné, zrozumiteľné, dostatočne vyargumentované, no otázkou je, či v rovine podústavného práva správne hmotnoprávne posúdenie. Jediným subjektom, ktorý sa k tejto otázke odmietol vyjadriť, čo sa prejavilo odmietnutím dovolania sťažovateľiek, bol najvyšší súd, keď dospel k záveru, že sťažovateľky nevymedzili dovolací dôvod podľa § 432 CSP. Tento záver najvyššieho súdu je výsledkom zjavne nesprávneho právneho posúdenia procesnej otázky prípustnosti dovolania.

Odmietnutie dovolania sťažovateľiek je výsledkom zjavnej chyby právneho posúdenia otázky prípustnosti dovolania. Súdna ochrana nebola sťažovateľkám najvyšším súdom poskytnutá v zákonom – Civilným sporovým poriadkom predpokladanej kvalite.

Je potrebné dodať, že odpovede na súčasné a budúce právne otázky sa netvoria len formulovaním abstraktných právnych viet bez vzťahu na konkrétny skutkový stav, ale aj množstvom na seba nadväzujúcich odpovedí na právne posúdenie rôznych konkrétnych skutkových stavov z pohľadu relatívne neurčitých zákonných pojmov. V tomto prípade išlo o posúdenie následku nesplnenia odkladacích podmienok na právny úkon, namietanej neplatnosti právneho úkonu z dôvodu obchádzania zákona či následkov neudelenia vzájomného súhlasu valných zhromaždení s právnym úkonom spoločnosti. Právny obsah takýchto pojmov sa môže tvoriť len vo vzťahu ku konkrétnym skutočnostiam. Nielen okresný, ale aj krajský súd tieto pojmy vykladali tak, že dospeli k záveru, že žaloba sťažovateľiek nie je dôvodná, pretože zmluva o úvere je platným právnym úkonom. Pohľadávka, ktorá vznikla poskytnutím úveru na základe tohto právneho úkonu, sa jeho nesplnením stala splatná, a keďže bola zabezpečená záložným právom k nehnuteľnostiam vo vlastníctve sťažovateľiek, spolu s postúpením pohľadávky bolo na žalovanú prevedené aj pohľadávku zabezpečujúce záložné právo. Žaloba sťažovateľiek o určenie, že žalovaná nie je záložným veriteľom sťažovateľiek a nemá záložné právo k ich nehnuteľnostiam, bola preto zamietnutá. Sťažovateľky odpoveď na ich žalobu, ktorú im dal okresný súd a následne krajský súd, spochybnili, najvyšší súd odmietnutím dovolania zostal jediným zúčastneným aktérom, ktorý sa odmietol zaoberať správnosťou procesom nastolenej právnej otázky.

	Zmysel noriem civilného procesu o dovolaní bol v napadnutom rozhodnutí vyložený nesprávnym a ústavne nekonformným smerom, čo viedlo k nezodpovedaniu právnej otázky nastolenej sťažovateľkami na nižšími súdmi zistený skutkový stav. To viedlo k porušeniu základného práva sťažovateliek podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Aj keď čl. 6 ods. 1 dohovoru priamo nevytvára povinnosť štátu zriadiť či už odvolacie alebo dovolacie súdy, štát, ktorý takéto inštancie zriadi, je povinný zabezpečiť účastníkom takýchto konaní základné záruky podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na právnu otázku vyjadrenú sťažovateľkami v dovolaní nebola najvyšším súdom sformulovaná žiadna odpoveď. Preto došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	dovolanie-dovolacie dôvody právny úkon-neplatnosť absolútna

spisová značka	III. ÚS 62/2022
populárny názov	Formulácia právnej otázky v dovolaní
sudca spravodajca	Robert Šorl
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	12.04.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Je potrebné rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť dovolania, no táto interpretácia nemôže byť nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd, svojvoľná a formalistická.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ ako kupujúci s predávajúcim uzavreli v roku 2014 zmluvu o predaji časti podniku. Sťažovateľ prevodom nadobudol 26 maloobchodných predajní, v ktorých boli chladiace zariadenia (ďalej len „tovar“). Podľa sťažovateľa bol tovar vadný. V roku 2015 sťažovateľ vyzval dodávateľa na odstránenie väd, na náhradu škody a na poskytnutie technickej dokumentácie na základe viacerých zmlúv predávajúcemu dodaného a namontovaného tovaru. Dodávateľ vady neodstránil, a tak sťažovateľ v novembri 2015 odstúpil od zmlúv. Sťažovateľ si žalobou z októbra 2017 proti dodávateľovi ako žalovanému uplatnil na zaplatenie nároky z dôvodu odstúpenia od zmlúv a náhrady škody. Podľa sťažovateľa zmluvou o predaji časti podniku došlo aj k prevodu všetkých práv predávajúceho proti žalovanému na neho, keďže zložky prevádzanej časti podniku boli popísané v znaleckom posudku vyhotovenom pre účely stanovenia všeobecnej hodnoty časti podniku predávajúceho, a preto nie je nutné, aby znalecký posudok tvoril prílohu zmluvy, pretože postačí, ak zmluvné strany naň odkážu. Na podporu tohto záveru poukázal na uznesenie českého najvyššieho súdu č. k. 30Cdo/2721/2005. Okresný súd žalobu rozsudkom zo 14. septembra 2018 zamietol, keď dospel k záveru, že sťažovateľ nie je aktívne vecne legitimovaný, pretože zo zmluvy o predaji časti podniku nevyplýva, že predmetom prevodu bol aj vadný tovar dodaný predávajúcemu žalovaným. Poukázal na článok I bod 1 zmluvy, v ktorom je uvedené, že predmetom predaja je zložka podniku, pozostávajúca z 26 predajní, ktorých zoznam je uvedený v prílohe zmluvy, avšak v prílohe je uvedených 28 predajní. Na základe toho prijal záver, že predmet zmluvy je definovaný len všeobecne a nekonkrétne. Podľa okresného súdu z odkazu v článku II bode 4 zmluvy na znalecký posudok bez uvedenia, o aký konkrétny znalecký posudok ide, nie je možné prijať záver, že zmluva odkazuje práve na

	<p>sťažovateľom predložený znalecký posudok. Ďalej uviedol, že ak by aj pripustil, že tovar bol predmetom zmluvy, tak sťažovateľ nadobudol od predávajúceho vlastnícke právo k tovaru, ale nadobudol aj zodpovednostné práva.</p> <p>Na odvolanie sťažovateľa krajský súd ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom rozsudok okresného súdu potvrdil, keď sa stotožnil so záverom o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľa, keďže predmet zmluvy musí byť dostatočne určito vymedzený s tým, že špecifikácia vecí, práv a iných majetkových hodnôt slúžiacich na prevádzkovanie podniku je buď prílohou zmluvy, ktorá by mala byť podpísaná účastníkmi zmluvy, prípadne je súčasťou znaleckého posudku, ktorý musí byť konkretizovaný a špecifikovaný, teda musí byť zrejmé, o aký znalecký posudok ide. Uviedol, že zo zmluvy, z jej príloh alebo z konkrétneho znaleckého posudku musí byť zrejmé, čo bolo predmetom zmluvy, aby sa dalo ustáliť, na to-ktoré konkrétne právo alebo záväzok sa predaj vzťahoval.</p> <p>O dovolaní najvyšší súd rozhodol ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením tak, že ho odmietol. Uviedol, že sťažovateľ použitou argumentáciou nijako nespochybnil správnosť záverov krajského súdu. Najvyšší súd poukázal na to, že už aj krajský súd uviedol, že podľa § 477 ods. 1 Obchodného zákonníka prechádzajú na kupujúceho všetky práva a záväzky, na ktoré sa predaj vzťahuje, ale zo zmluvy, prípadne z prílohy zmluvy alebo z konkrétneho znaleckého posudku musí byť zrejmé, čo bolo predmetom zmluvy, aby sa dalo ustáliť, na ktoré právo sa predaj vzťahoval. Podľa najvyššieho súdu rozhodnutie krajského súdu je založené na závere o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľa, ktorý je založený na skutkovom zistení, že zo zmluvy nevyplýva, že súčasťou prevádzanej časti podniku bol tiež tovar dodaný žalovaným pôvodne predávajúcemu.</p> <p>Podľa najvyššieho súdu na záver o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľa postačoval už záver okresného súdu, a to že zo zmluvy určito a zrozumiteľne nevyplýva, že predmetom predaja bol aj tovar, ktorý predávajúcemu dodal žalovaný.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Sťažovateľ vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu namieta predovšetkým svojvoľnú aplikáciu hmotného práva a vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu ústavne neudržateľné posúdenie prípustnosti dovolania, v dôsledku čoho sa najvyšší súd odmietol zaoberať vecnou stránkou.</p> <p>Pred okresným a krajským súdom bolo sporným, či predmetom zmluvy bol aj vadný tovar dodaný predávajúcemu žalovaným a či zmluvou sťažovateľ nadobudol zodpovednostné nároky voči žalovanému. Oba súdy v zhode posúdili, že zo zmluvy nevyplýva, že predmetom prevodu bol aj vadný tovar, a preto práva na sťažovateľa neprešli. V otázke nadobudnutia zodpovednostných nárokov na základe zmluvy o predaji podniku dospel okresný súd k záveru, že zmluvou sa tieto nároky nenadobúdajú. Naopak, krajský súd dospel k opačnému záveru. Sťažovateľ dovolaním všeobecne vymedzil právnu otázku, a to v akom rozsahu je potrebné určiť predmet predaja v zmluve o predaji časti podniku, keď zo zmluvy jasne vyplývalo, ktoré prevádzky predávajúci na neho prevádza. Sťažovateľ v žalobe, v odvolaní a napokon aj v dovolaní zastával právny názor, že z uzavretej a skutkovo nespornej zmluvy vyplýva právny následok o prevode tovaru z predávajúceho na neho a že s tým sa spája aj nadobudnutie práv z väd tohto tovaru voči žalovanému. Je zrejmé, že ide o reakciu na to, ako okresný a krajský súd právne posúdili zmluvu o predaji podniku, teda to, aké právne následky z tejto zmluvy vplynuli vo vzťahu k právam, ktoré si sťažovateľ uplatnil žalobou proti žalovanému. Táto argumentácia sťažovateľa v dovolaní zodpovedá podstate § 432 CSP, podľa ktorého dovolanie možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Sťažovateľ nenamietal skutkové zistenia, ale to, ako tieto skutkové zistenia, spočívajúce v obsahu uzavretej zmluvy, právne posúdil krajský súd a aké právne následky z nich vyvodil.</p>

	<p>Nepripustnosť dovolania najvyšší súd odôvodnil tak, že sťažovateľ použitou argumentáciou nijako nespochybnil správnosť záverov krajského súdu. Krajský súd podriadil skutkové zistenie o predmete zmluvy tak, že prevzal záver okresného súdu o tom, že predmet zmluvy nie je vyjadrený dostatočne určito a že zo zmluvy, prípadne z prílohy zmluvy alebo konkrétneho znaleckého posudku musí byť zrejmé, čo bolo predmetom zmluvy, aby sa dalo ustáliť, na ktoré práva sa predaj vzťahoval. Podstatou odvolania a dovolania sťažovateľa nie je nič iné ako námietka nesprávnosti tohto právneho posúdenia. Záver najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je nesprávny. Sťažovateľ v dovolaní jasnými argumentmi spochybnil správnosť právneho posúdenia krajského súdu.</p> <p>Všetky na spore zúčastnené subjekty k nastolenej právnej otázke zaujali zrozumiteľné, no otázkou je, či v rovine podústavného práva aj správne hmotnoprávne posúdenie. Jediným subjektom, ktorý sa k tejto otázke odmietol vyjadriť, čo sa prejavilo odmietnutím dovolania sťažovateľa, bol najvyšší súd, keď dospel k záveru, že sťažovateľ nevymedzil dovolací dôvod podľa § 432 CSP. Tento záver najvyššieho súdu je výsledkom zjavne nesprávneho právneho posúdenia procesnej otázky prípustnosti dovolania. Ako bolo uvedené, treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť dovolania, no táto interpretácia nemôže byť nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd, svojvoľná a formalistická, tak ako tomu bolo v prípade dovolania sťažovateľa. Odmietnutie dovolania sťažovateľa je výsledkom zjavnej chyby právneho posúdenia otázky prípustnosti dovolania. Súdna ochrana nebola sťažovateľovi najvyšším súdom poskytnutá v zákonom – Civilným sporovým poriadkom predpokladanej kvalite, čo viedlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Aj keď čl. 6 ods. 1 dohovoru priamo nevytvára povinnosť štátu zriadiť či už odvolacie alebo dovolacie súdy, štát, ktorý takéto inštancie zriadi, je povinný zabezpečiť účastníkom takýchto konaní základné záruky podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na sťažovateľom v dovolaní vyjadrenú právnu otázku nebola najvyšším súdom sformulovaná žiadna odpoveď. Preto došlo aj k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	zmluva-zmluva o predaji podniku legitimácia-aktívna

spisová značka	III. ÚS 63/2022
populárny názov	Zastúpenie advokáta advokátskym koncipientom
sudca spravodajca	Robert Šorl
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	12.04.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Zákon o advokácii žiadne formálne podmienky preukázania zastúpenia advokátskym koncipientom nestanovuje. Podľa § 16 zákona o advokácii sa advokát v rámci svojho poverenia môže pri jednotlivých úkonoch dať zastúpiť svojím advokátskym koncipientom. Tento neformálny prístup je celkom prirodzený, keďže v rámci pracovnoprávných vzťahov advokáta a advokátskeho koncipienta nemožno rozumne očakávať také konanie koncipienta, ktoré by na strane jednej bolo v rozpore so záujmom klienta a na strane druhej v rozpore s pracovným pokynom advokáta.

<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ na základe všeobecného plnomocnenstva z novembra 2019 splnomocnil obchodnú spoločnosť, ktorá je oprávnená poskytovať právne služby, keďže jej jediným spoločníkom je advokát, na súdne vymáhanie pohľadávok. Takto splnomocnená obchodná spoločnosť splnomocnila svoju advokátsku koncipientku na konania v jej mene, resp. v mene advokáta, ktorý je jej jediným spoločníkom, a to v elektronických podaniach.</p> <p>Sťažovateľ, zastúpený obchodnou spoločnosťou, za ktorú podanie elektronicky podpísala advokátska koncipientka, podal návrh na vydanie platobného rozkazu. Bez toho, aby sa zaoberal predloženými plnomocenstvami, okresný súd v upomínacom konaní vydal 24. januára 2020 platobný rozkaz, ktorý však nebol doručený žalovanej. Preto na výzvu okresného súdu opäť podaním podpísaným advokátskou koncipientkou žalobca navrhol pokračovanie v konaní. Na to okresný súd 4. februára 2021 sťažovateľa upovedomil o tom, že konanie bude pokračovať na okresnom súde.</p> <p>Okresný súd 5. mája 2021 vyzval sťažovateľa, aby mu predložil plnomocnenstvo (poverenie) tak, aby bolo z neho zrejmé, na aký úkon je v rámci substitučného splnomocnenia splnomocnená advokátska koncipientka. Žalobca na to reagoval tak, že podaním opäť podpísaným advokátskou koncipientkou okresnému súdu predložil dve plnomocenstvá, pričom prvé bolo datované 25. januára 2021 a z neho vyplýva výslovné splnomocnenie advokáta advokátskej koncipientke na elektronické podanie súhlasu sťažovateľa s pokračovaním konania po nedoručení platobného rozkazu a druhé bolo datované 7. mája 2021 a z neho vyplýva splnomocnenie advokáta advokátskej koncipientke na elektronické podanie odpovede na výzvu okresného súdu.</p> <p>Na to okresný súd platobným rozkazom vyššieho súdneho úradníka z 27. mája 2021 zaviazal žalovanú zaplatiť sťažovateľovi uplatnených 92 eur s príslušenstvom a nahradiť zaplatený súdny poplatok 16,50 eur a trovy právneho zastúpenia 63,66 eur, hoci sťažovateľ si ich vyčíslil na 256,35 eur. Žalobca na to reagoval podaním podpísaným advokátskou koncipientkou advokáta, v prílohe ktorého bola sťažnosť proti výroku platobného rozkazu o náhrade trov konania, ktorá bola podpísaná advokátom sťažovateľa, a plnomocnenstvo advokáta advokátskej koncipientke na konanie v elektronických podaniach v mene obchodnej spoločnosti, resp. v mene advokáta. Touto sťažnosťou sťažovateľ žiadal zmeniť výrok o náhrade trov konania tak, že mu bude priznaná náhrada trov právneho zastúpenia 256,35 eur.</p> <p>Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením okresný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol ako podanú neoprávnenou osobou, keď podľa čl. 4 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) dospel k analogickému použitiu § 386 písm. a) CSP, keďže zákon neupravuje postup súdu pri podaní sťažnosti neoprávnenou osobou, a preto treba použiť ustanovenia o odvolaní, ktoré sú obsahom a účelom najbližšie. To, že je sťažnosť podaná neoprávnenou osobou, okresný súd vyvodil z § 16 ods. 1 a 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona 3 č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“), podľa ktorých sa advokát v rámci svojho poverenia môže dať zastúpiť iným advokátom, a § 65 ods. 2 zákona o advokácii, podľa ktorého advokát je oprávnený odborných a iných zamestnancov poveriť vykonaním jednotlivých úkonov právnych služieb, ktoré robia samostatne; odborný zamestnanec nie je oprávnený zastupovať klienta pred súdom, prokuratúrou alebo orgánom verejnej správy. Podľa okresného súdu z týchto ustanovení vyplýva, že nie je možné, aby sa advokát nechal zastúpiť advokátskym koncipientom na celé konanie.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podľa sťažovateľa neboli dané dôvody na odmietnutie sťažnosti proti nesprávnemu rozhodnutiu o výške náhrady trov konania, a preto mu bola namietaným rozhodnutím odňatá možnosť konať pred súdom.</p> <p>Podstata namietaného rozhodnutia vychádza z analogickej aplikácie ustanovení CSP o tom, že je dôvod na odmietnutie podaní, ktoré neurobila oprávnená osoba. Túto konštrukciu CSP vytvára pri odpore, odvolaní, žalobe o obnovu konania a</p>

aj dovolaní. Nie je žiaden dôvod spochybňovať záver okresného súdu o tom, že obdobnú normu treba použiť aj na sťažnosť, ktorá sa svojím charakterom nepochybne blíži zmyslu opravnému prostriedku ako procesne kvalifikovanej reakcie na subjektívne vnímané nesprávne rozhodnutie súdu. Aj pri sťažnosti je dôvod na to, aby všeobecný skúmal, či sú dané procesné predpoklady, aby o sťažnosti vôbec mohol rozhodnúť. Tieto predpoklady sú v konečnom dôsledku aj vyjadrené v právnej úprave sťažnosti, keď CSP stanovuje, že (i) sťažnosť možno podať len proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, ktoré treba doručiť, (ii) nemožno podať sťažnosť len proti dôvodom uznesenia, (iii) sťažnosť môže podať len ten, v koho neprospech bolo uznesenie vydané, (iv) sťažnosť sa podáva v lehote 15 dní a (v) sťažnosť má predpísané náležitosti. Z týchto ustanovení možno vyvodit' aj to, že sťažnosť môže podať len určitá osoba, konkrétne ten, v koho neprospech bolo uznesenie vydané (§ 240 CSP), a teda iná osoba je osobou neoprávnenou, a preto jej sťažnosť treba odmietnuť.

Sťažnosť proti výroku platobného rozkazu o výške náhrady trov konania bola podpísaná advokátom sťažovateľa, a to na listine, ktorá bola v kópii priložená k elektronickej správe, ktorú podpísala koncipientka tohto advokáta. Už tento rozpor vedie k prirodzenej a namietaným uznesením vôbec neriešenej otázke, kto je neoprávnenou osobou, ktorá podala sťažnosť. V konaní bolo nepochybné, koho sťažovateľ splnomocnil na zastupovanie. Okresný súd preto nemohol mať pochybnosti o tom, že zástupcom sťažovateľa bola obchodná spoločnosť oprávnená na poskytovanie právnych služieb, a to z toho dôvodu, že súdu bolo predložené a súdom aj akceptované plnomocenstvo sťažovateľa tejto obchodnej spoločnosti. Takéto písomné plnomocenstvo je kvalifikovaným podkladom na konštatovanie splnenia procesnej skutočnosti spočívajúcej v zastúpení tak, ako to stanovuje § 92 ods. 1 CSP, podľa ktorého splnomocnenie na zastupovanie v civilnom spore musí byť písomné.

Pochybnosti o tom, či za sťažovateľa konala oprávnená osoba, však vznikli len v tej súvislosti, že za sťažovateľa, nepochybne konajúcu obchodnú spoločnosť, elektronicke podpísala správu jej advokátska koncipientka a k tejto správe bolo priložené podanie podpísané advokátom. Treba uviesť, že zákon o advokácii žiadne formálne podmienky preukázania zastúpenia advokátskym koncipientom nestanovuje. Podľa § 16 zákona o advokácii sa advokát v rámci svojho poverenia môže pri jednotlivých úkonoch dať zastúpiť svojím advokátskym koncipientom. Tento neformálny prístup je celkom prirodzený, keďže v rámci pracovnoprávných vzťahov advokáta a advokátskeho koncipienta nemožno rozumne očakávať také konanie koncipienta, ktoré by na strane jednej bolo v rozpore so záujmom klienta a na strane druhej v rozpore s pracovným pokynom advokáta.

Okresný súd pri posudzovaní toho, či sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou, vychádzal z celkom nepravdepodobných fabulácií o tom, že podanie, ktorým bola vyjadrená procesne kvalifikovaná nespokojnosť s jeho rozhodnutím, bolo akýmsi svojvoľným konaním advokátskej koncipientky, ktorá sa v rámci svojho pracovného času neoprávnene rozhodla okresnému súdu zaslať sťažnosť proti rozhodnutiu o výške náhrady trov konania. Táto úvaha okresného súdu nemala žiaden racionálny základ, ktorý by odôvodňoval to, že šlo o podanie neoprávnenej osoby. Skôr šlo o vyjadrenie predstavy okresného súdu, že každé jemu adresované elektronicke podanie môže elektronicke podpísať len advokát. Je zrejmé, že splnomocnením na elektronicke podpisovanie podaní koncipientkou advokát sťažovateľa zrejme smeroval k tomu, aby sporil svoj čas strávený touto nie práve k užívateľovi priateľsky nastavenou činnosťou. Preto je záver okresného súdu o tom, že sťažnosť bola podaná neoprávnenou osobou, výsledkom takej aplikácie ustanovenia procesného predpisu a predpisu, ktorý smeruje k ochrane záujmov advokátom zastúpených strán, ktorá nielen nemá jasný normatívny základ, ale je poznamenaná aj takým výkladom týchto noriem, ktorý nesmeruje k naplneniu ich účelu. Preto ide o zjavne nedôvodnú a formalistickú právnu úvahu pri výklade procesných predpisov, ktorej následkom je porušenie práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

	<p>tak, aby bolo možné rozhodnúť o jeho sťažnosti.</p> <p>Vzhľadom na uvedené bolo vyslovené porušenie základných práv sťažovateľa a rozhodnutie okresného súdu bolo zrušené. Zároveň bolo rozhodnuté tak, že vec – rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa, sa okresnému súdu vracia na ďalšie konanie, v ktorom okresný súd rozhodne o sťažnosti sťažovateľa a tak sa zákonom predpokladaným spôsobom vysporiada s jeho nespokojnosťou s rozhodnutím o výške náhrady trov konania.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESRP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	občianske súdne konanie-Civilný sporový poriadok

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.